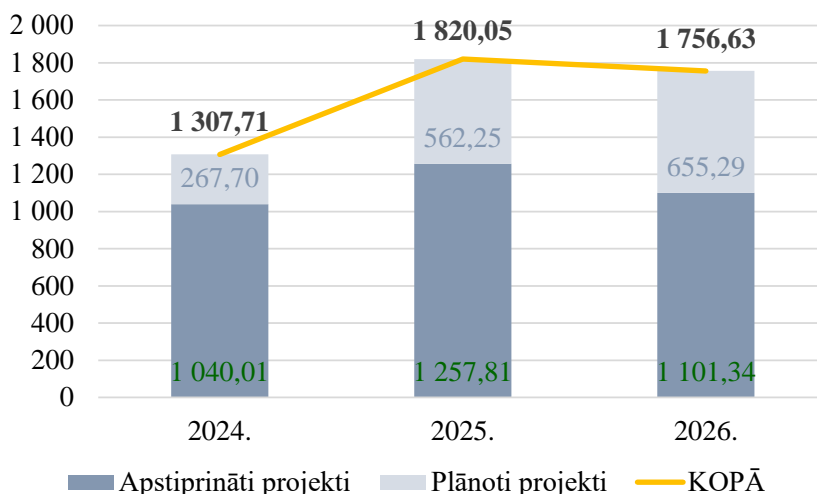

Par investīcijām Latvijas būvniecībā

1. Pašvaldību, valsts padotības iestāžu un kapitālsabiedrību plānotās investīcijas būvniecības infrastruktūrā 2024.-2026. gadā

Ekonomikas ministrija katru gadu apkopo informāciju par pašvaldību, valsts padotības iestāžu un kapitālsabiedrību investīciju projektiem būvniecības infrastruktūrā, kurus paredzēts realizēt publiskā iepirkuma procesā. Apkopojuma mērķis ir nodrošināt būvniecības nozares stratēģisku pārraudzību un iespējami savlaicīgu būvniecībai būtisku procesu un pasākumu plānošanu, kā arī tautsaimniecības norišu prognozēšanu. Informācija tiek apkopota par apstiprinātiem projektiem, kuriem ir piešķirts finansējums un par plānotiem projektiem, kuriem nav vēl piešķirts finansējums.

Saskaņā ar pašvaldību, valsts padotības iestāžu un kapitālsabiedrību iesniegto informāciju tiks veikti būvdarbi 1040,01 milj. EUR apmērā 2024. gadā, 1257,81 milj. EUR 2025. gadā un 1101,34 milj. EUR 2026. gadā (skat. 1.att.), ietverot gan jaunu būvniecību, gan arī pārbūvi, remontu, atjaunošanu un restaurāciju. Iestādes papildus ir ieplānojušas vairākus projektus, kuru realizācija 2024.-2026. gadā būs atkarīga no tā, vai projektu īstenošanai tiks atrasts un piešķirts nepieciešamais finansējums. Lielākie būvdarbu apjomi paredzēti Rīgas plānošanas reģionā, ko lielā mērā var skaidrot ar projekta "Rail Baltica" īstenošanu. Būvdarbus plānots finansēt no valsts un pašvaldības budžeta finanšu līdzekļiem, privātiem finanšu līdzekļiem un aizņēmumiem, kā arī ES fondu un finanšu instrumentu sniegtā atbalsta līdzekļiem.

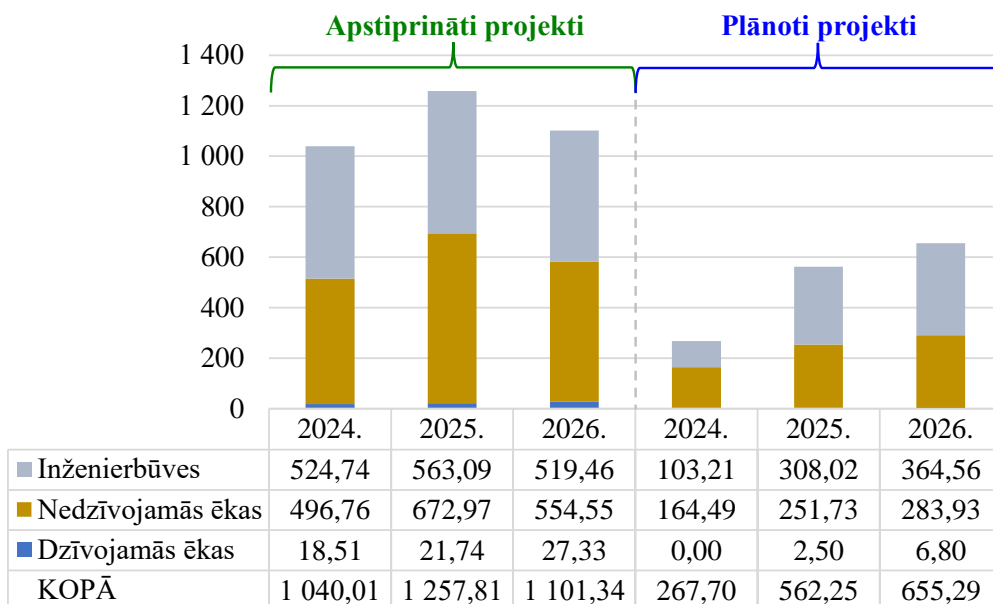
1. attēls. Provizoriskās būvdarbu izmaksas apstiprinātiem projektiem un plānotiem projektiem 2024.-2026. gadā (milj. EUR)

Piezīme. Provizoriskās būvdarbu izmaksas – saskaņā ar iesniegto informāciju tās var būt gan projektu kopējās izmaksas, gan arī projekta kopējās būvdarbu izmaksas. Apstiprināti projekti – projekti, kuriem ir piešķirts finansējums, plānoti projekti – projekti, kuriem nav vēl piešķirts finansējums. Projektu finansējuma avots – valsts un pašvaldības budžeta finanšu līdzekļi, privātie finanšu līdzekļi, aizņēmumi, ES fondu un finanšu instrumentu atbalsta līdzekļi.

Datu avots: EM aprēķināts un izveidots pēc pašvaldību, valsts padotības iestāžu un kapitālsabiedrību iesniegtās informācijas uz 16.07.2024.

Apstiprināto projektu ietvaros lielākos būvdarbu apjomus 2024.-2026. gadā paredzēts veikt nedzīvojamo ēku būvniecībā – kopumā 1 724,28 milj. EUR, paredzot 496,76 milj. EUR 2024. gadā, 672,97 milj. EUR 2025. gadā un 554,55 milj. EUR 2026. gadā (skat. 2.att.). Ievērojami būvdarbu apjomi paredzēti arī inženierbūvju būvniecībā – 524,74 milj. EUR 2024. gadā, 563,09 milj. EUR 2025. gadā un 519,46 milj. EUR 2026. gadā. Mazākie būvdarbu apjomi paredzēti dzīvojamo ēku būvniecībā – 18,51 milj. EUR 2024. gadā, 21,74 milj. EUR 2025. gadā

un 27,33 milj. EUR 2026. gadā. Tāpat 2024.-2026. gadā ir iekļauti projekti 1 485,23 milj. EUR apmērā inženierbūvju, dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecībā, ja vien tiks atrasts nepieciešamais finansējums.

2. attēls. Provizoriskās būvdarbu izmaksas apstiprinātiem projektiem un plānotiem projektiem pēc būves veida 2024.-2026. gadā (milj. EUR)

Piezīme. Provizoriskās būvdarbu izmaksas – saskaņā ar iesniegto informāciju tās var būt gan projektu kopējās izmaksas, gan arī projekta kopējās būvdarbu izmaksas. Apstiprināti projekti – projekti, kuriem ir piešķirts finansējums, plānoti projekti – projekti, kuriem nav vēl piešķirts finansējums. Projektu finansējuma avots – valsts un pašvaldības budžeta finanšu līdzekļi, privātie finanšu līdzekļi, aizņēmumi, ES fondu un finanšu instrumentu atbalsta līdzekļi.

Datu avots: EM aprēķināts un izveidots pēc pašvaldību, valsts padotības iestāžu un kapitālsabiedrību iesniegtās informācijas uz 16.07.2024.

Apstiprināto projektu ietvaros 2024.-2026. gadā paredzēta nedzīvojamo ēku būvniecība 1 724,28 milj. EUR apmērā, ietverot satiksmes un sakaru ēku būvniecību, ēku būvniecību plašizklaides pasākumiem, izglītības, slimnīcu vai veselības aprūpes iestāžu vajadzībām, rūpniecisko ražošanas ēku un noliktavu būvniecību, biroju ēku būvniecību, kā arī viesnīcu un tām līdzīga lietojuma ēku būvniecību un citu nedzīvojamo ēku būvniecību (skat. 1.tab.). Šajā laika periodā papildus iekļauti projekti 700,14 milj. EUR apmērā nedzīvojamo ēku būvniecībai, kas tiks īstenoti tikai tad, ja tiks atrasts nepieciešamais finansējums.

Ievērojami būvdarbu apjomi paredzēti arī inženierbūvju būvniecībā – apstiprināti projekti 524,74 milj. EUR apmērā 2024. gadā, 563,09 milj. EUR apmērā 2025. gadā un 519,46 milj. EUR apmērā 2026. gadā. Šajā laika periodā paredzēta autoceļu, ielu un ceļu būvniecība, sliežu ceļu būvniecība, ostu, ūdensceļu, dambju un citu hidrobūvju būvniecība, tiltu, estakāžu, tuneļu un pazemes ceļu būvniecība, sporta un atpūtas būvju būvniecība, maģistrālo cauruļvadu, maģistrālo sakaru un elektropārvades līniju būvniecība, vietējās nozīmes cauruļvadu un kabeļu būvniecība, kā arī citu inženierbūvju būvniecība. Papildus vēl iekļauti projekti 775,79 milj. EUR apmērā, kuru realizācija atkarīga no tā, vai tiks atrasts nepieciešamais finansējums.

Mazākie būvdarbu apjomi paredzēti dzīvojamo ēku būvniecībā – apstiprināti projekti 18,51 milj. EUR apmērā 2024. gadā, 21,74 milj. EUR apmērā 2025. gadā un 27,33 milj. EUR apmērā 2026. gadā. Šajā laika periodā plānota dažādu sociālo grupu kopdzīvojamo māju būvniecība un divu vai vairāku dzīvokļu māju būvniecība. Papildus dzīvojamo ēku būvniecībā 2024.-2026. gadā iekļauti projekti 9,30 milj. EUR apmērā.

1. tabula. Provizoriskās būvdarbu izmaksas apstiprinātiem projektiem un plānotiem projektiem pēc plānotā būves lietošanas veida 2024.-2026. gadā (milj. EUR)

Būves lietošanas veids	APSTIPRINĀTI PROJEKTI				PLĀNOTI PROJEKTI			
	Projektu skaits	Būvdarbu izmaksas			Projektu skaits	Būvdarbu izmaksas		
		2024.	2025.	2026.		2024.	2025.	2026.
Dzīvojamās ēkas	37	18,51	21,74	27,33	11	0,00	2,50	6,80
Viena dzīvokļa mājas	-	-	-	-	-	-	-	-
Divu vai vairāku dzīvokļu mājas	1	0,19	-	-	1	-	-	4,99
Dažādu sociālo grupu kopdzīvojamās mājas	36	18,32	21,74	27,33	10	-	2,50	1,82
Nedzīvojamās ēkas	340	496,76	672,97	554,55	186	164,49	251,73	283,93
Viesnīcas un tām līdzīga lietojuma ēkas	9	3,47	3,90	15,70	4	0,04	4,09	9,96
Biroju ēkas	25	30,80	38,55	14,50	14	1,08	5,92	5,46
Vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības ēkas	-	-	-	-	-	-	-	-
Satiksmes un sakaru ēkas	4	64,74	183,46	172,54	3	0,10	20,83	36,75
Rūpnieciskās ražošanas ēkas un noliktavas	112	103,90	107,20	32,93	13	5,05	4,90	15,41
Ēkas plašizklaides pasākumiem, izglītības, slimnīcu vai veselības aprūpes iestāžu vajadzībām	93	130,93	141,19	92,11	125	153,21	200,26	193,02
Citas nedzīvojamās ēkas	97	162,92	198,68	226,76	27	5,01	15,73	23,32
Inženierbūves	414	524,74	563,09	519,46	425	103,21	308,02	364,56
Autoceļi, ielas un ceļi	197	190,47	155,80	122,82	241	57,17	142,88	157,31
Sliežu ceļi	3	29,84	84,38	138,69	1	-	50,00	100,00
Lidlauku skrejceļi	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilti, estakādes, tuneļi un pazemes ceļi	47	11,77	21,76	29,52	19	9,51	28,82	22,44
Ostas, ūdensceļi, dambji un citas hidrobūves	31	12,58	15,14	76,12	1	-	-	0,70
Maģistrālie cauruļvadi, maģistrālās sakaru un elektropārvades līnijas	3	8,18	12,39	9,89	4	0,89	1,41	4,94
Vietējās nozīmes cauruļvadi un kabeli	15	4,81	3,90	0,90	4	0,66	1,19	0,62
Kompleksās būves rūpnieciskās ražošanas uzņēmumos	-	-	-	-	1	-	-	4,00
Sporta un atpūtas būves	22	29,10	9,43	3,85	42	3,09	31,04	35,25
Citas, iepriekš neklasificētas, inženierbūves	96	237,99	260,28	137,67	112	31,88	52,68	39,30
KOPĀ	791	1 040,01	1 257,81	1 101,34	622	267,70	562,25	655,29

Piezīme. Provizoriskās būvdarbu izmaksas – saskaņā ar iesniegto informāciju tās var būt gan projektu kopējās izmaksas, gan arī projekta kopējās būvdarbu izmaksas. Apstiprināti projekti – projekti, kuriem ir piešķirts finansējums, plānoti projekti – projekti, kuriem nav vēl piešķirts finansējums. Projektu finansējuma avots – valsts un pašvaldības budžeta finanšu līdzekļi, privātie finanšu līdzekļi, aizņēmumi, ES fondu un finanšu instrumentu atbalsta līdzekļi.

Datu avots: EM aprēķināts un izveidots pēc pašvaldību, valsts padotības iestāžu un kapitālsabiedrību iesniegtās informācijas uz 16.07.2024.

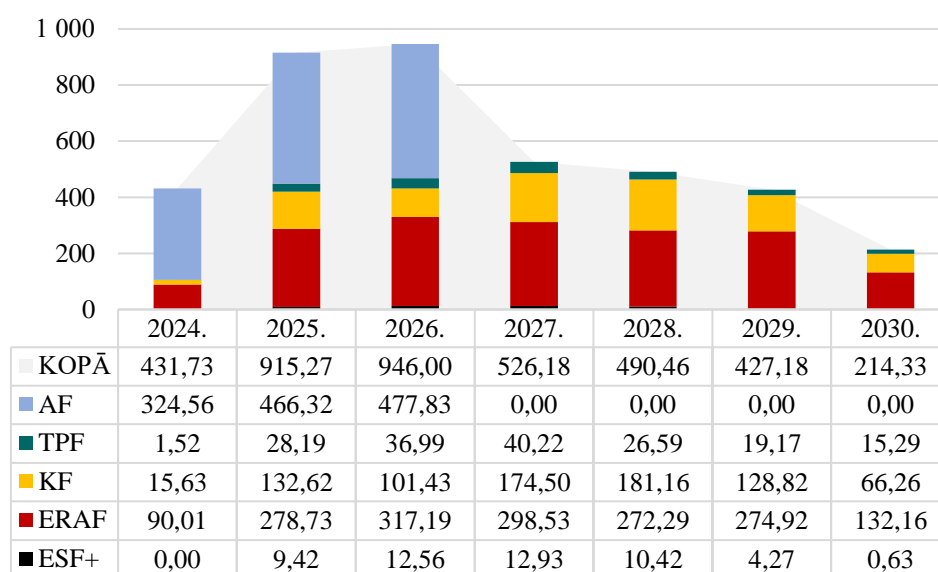
Būvdarbu apjomu ietekmē ES fondu un finanšu instrumentu pieejamība un ieviešana 2021.-2027. gada plānošanas periodā.

2. Plānotās investīcijas ES fondu ietvaros 2021.-2027. gada plānošanas periodā

Latvijas ekonomikas attīstībai 2021.–2027. gada plānošanas periodā ir pieejams ES atbalsts no vairākiem ES fondiem un finanšu instrumentiem. Lielākie finanšu instrumenti, kuru ietvaros Latvija saņem atbalstu Kohēzijas politikas ietvaros, ir Kohēzijas fonds, Eiropas Reģionālās attīstības fonds un Eiropas Sociālais fonds Plus. Savukārt Taisnīgas pārkārtošanās fonds ir viens no ES galvenajiem instrumentiem, lai atbalstītu reģionus saistībā ar to pārkārtošanos uz klimatneitralitāti. Pārejai uz zaļo un digitālo ekonomiku, kā arī krīzes radīto sociālo un ekonomisko ietekmes mazināšanai Latvijai pieejams Atveseļošanās fonda atbalsts. Plānotās investīcijas ES fondu pasākumos, kuros paredzēta būvniecība, 2021.-2027. gada plānošanas periodā veido 4,07 milj. EUR – lielākie būvdarbi prognozējami 2025. un 2026. gadā (skat. 3.att.).

Kohēzijas fonda ietvaros paredzēti būvdarbi tādos pasākumos, kas vērsti uz Eiropas transporta tīklā esošās dzelzceļa infrastruktūras attīstību, dzelzceļa transporta attīstību un energoefektivitātes uzlabošanu sabiedriskajos pasažieru pārvadājumos, nacionālās nozīmes centru maģistrālo ielu un esošo maršrutu attīstību, lielo ostu publiskās infrastruktūras attīstību, Rīgas pilsētas transporta infrastruktūras attīstību, elektrotransportlīdzekļiem paredzētu lielaudas uzlādes punktu izveidi, iekšzemes intermodālo termināļu (“sauso ostu”) attīstību,

TEN-T tīkla autoceļu drošības un vides pieejamības nodrošināšanu, robežšķērsošanas punktu attīstību, u.c.

3. attēls. Plānotās investīcijas ES fondu pasākumu ietvaros, kuros paredzēta būvniecība, 2021.-2027. gada plānošanas periodā (milj. EUR)

Piezīme. Investīcijas – ES garantētais finansējums un valsts budžeta prognozētais līdzfinansējums ES fondu pasākumos. AF – Atvēršanās fonds, TPF – Taisnīgas pārkārtošanās fonds, KF – Kohēzijas fonds, ERAF – Eiropas Reģionālās attīstības fonds, ESF+ – Eiropas Sociālais fonds Plus.

Datu avots: EM aprēķināts un izveidots pēc Finanšu ministrijas datiem uz 30.07.2024.

Eiropas Reģionālās attīstības fonda ietvaros būvniecības darbi paredzēti pasākumos, kas vērsti uz platjoslas infrastruktūras attīstību, 5G infrastruktūras izbūvi, VIA Baltica un Rail Baltica izbūvi, AER izmantošanu, energoefektivitātes paaugstināšanu dzīvojamās, valsts un pašvaldību ēkās, ārstniecības un izglītības iestāžu infrastruktūras attīstību, veloinfrastruktūras attīstību, sociālo mājokļu atjaunošanu un jaunu sociālo mājokļu būvniecību, multimodāla sabiedriskā transporta tīkli izveidi, Eiropas mēroga kultūras mantojuma atjaunošanu, reģionālās kultūras infrastruktūras attīstību, u.c.

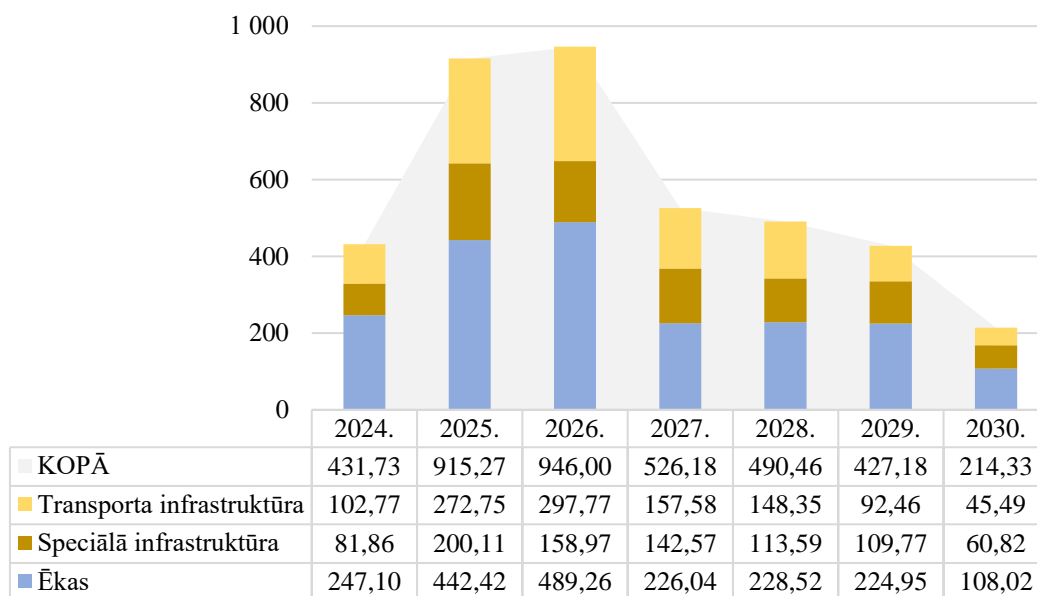
Eiropas Sociālā fonda Plus ietvaros paredzēti būvdarbi pasākumos, kas balstīti uz sociālo pakalpojumu pieejamības palielināšanu, izveidojot infrastruktūru un sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu sniegšanu cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

Savukārt Taisnīgas pārkārtošanās fonda ietvaros būvdarbus paredzēts veikt tādos pasākumos, kas vērsti uz uzņēmējdarbībai nepieciešamās publiskās infrastruktūras attīstību pārejai uz klimatneitrālu ekonomiku, uzņēmējdarbības “zaļināšanas” un produktu attīstības pasākumiem, veicinot energoefektivitātes paaugstināšanu un energoefektīvu tehnoloģiju ieviešanu uzņēmumos, ekotūrisma infrastruktūras izveidi un labiekārtošanu ES nozīmes biotopu vai purvu ekosistēmu atjaunošanai, kā arī atteikšanos no kūdras izmantošanas enerģētikā, izveidojot bezemisiju transportlīdzekļu uzlādes infrastruktūru, u.c.

Atvēršanās fonda atsevišķu pasākumu ietvaros nozīmīgas investīcijas plānotas energoefektivitātes jomā – publisko ēku un daudzdzīvokļu māju siltināšanā un energoefektivitātes paaugstināšanā visā Latvijā. Paredzētas arī investīcijas elektības tīklos un infrastruktūrā, kas potenciāli ļaus samazināt patērētājiem elektroenerģijas cenu. Tāpat paredzētas būtiskas investīcijas uzņēmumu energoefektivitātes palielināšanai, ar finanšu instrumentu palīdzību sniedzot iespēju uzņēmējiem veidot uzņēmējdarbības infrastruktūras energoefektivitātes projektus. Nozīmīgas investīcijas plānotas valsts reģionālo un vietējo autoceļu tīkla uzlabošanā. Savukārt ar industriālo zonu palīdzību paredzēts nodrošināt labi apmaksātu darbavietu izveidi reģionos. Tāpat reģionos plānots palielināt mājokļu pieejamību,

attīstot zemu izmaksu īres dzīvokļu fondu. Slimnīcu līmeņošanas reformas ietvaros plānotas investīcijas ambulatoro un stacionāro pakalpojumu attīstībā vairāku lielo slimnīcu un sekundāro ambulatoru pakalpojumu sniedzēju infrastruktūras stiprināšanā un vides pieejamībā. Paredzētas nozīmīgas investīcijas arī izglītības iestāžu infrastruktūras pilnveidē.

2021.-2027. gada plānošanas periodā nozīmīgākie ieguldījumi paredzēti ēku, t.sk., arī veselības aprūpes iestāžu būvniecībā – paredzētas investīcijas 2,04 milj. EUR apmērā. Mazākas investīcijas plānotas transporta infrastruktūras (elektrotīklu, plūdu aizsardzības, IKT infrastruktūras) izbūvei – 1,14 milj. EUR un speciālās infrastruktūras izbūvei – 892,78 milj. EUR (skat. 4.att.).

4. attēls. Plānotās investīcijas ES fondu pasākumu ietvaros pēc būvniecības jomas 2021.-2027. gada plānošanas periodā (milj. EUR)

Piezīme. Investīcijas – ES garantētais finansējums un valsts budžeta prognozētais līdzfinansējums ES fondu pasākumos.

Datu avots: EM aprēķināts un izveidots pēc Finanšu ministrijas datiem uz 30.07.2024.

Latvijas ekonomikas izaugsmei un attīstībai 2021.-2027. gada plānošanas periodā pieejams ES atveseļošanās finansējums un ES daudzgadu budžets. Investīcijas būvniecības infrastruktūras izveidē un attīstībā var tikt veiktas arī no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai, Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fonda, u.c. ES fondiem un finanšu instrumentiem.